

جورج برکلی اسقف و فیلسوف ایرلندی (1753م)

جورج برکلی فیلسوف مشهور ایرلندی در 12 مارس 1685م در ایرلند به دنیا آمد و تحصیلات خود را در دوبلین، پایتخت این کشور به اتمام رساند. سپس به آمریکا رفت و در آنجا به تأسیس دانشگاه پنسیلوانیا کمک کرد.

جورج برکلی فیلسوف مشهور ایرلندی در 12 مارس 1685م در ایرلند به دنیا آمد و تحصیلات خود را در دوبلین، پایتخت این کشور به اتمام رساند. سپس به آمریکا رفت و در آنجا به تأسیس دانشگاه پنسیلوانیا کمک کرد. هم‌چنین قصیده‌ای در ستایش آمریکا سرود و بدان سبب در کالیفرنیا شهر برکلی را به افتخار وی، به نام او بازخواندند و بعدها دانشگاهی نیز به نام او نام‌گذاری شد. برکلی پس از آن در ایرلند به عنوان کشیش و اسقف برگزیده شد و به تامل و تحقیق در فلسفه دین پرداخت. از این رو شهرت او عمدتاً به خاطر فلسفه دینی اوست نه اشعارش. برکلی معتقد بود فقط دو نوع وجود حقیقی وجود دارد: روح‌ها و تصورات. ارواح، ادراک‌کننده‌اند و تصورات، ادراک شده. به عبارت دیگر ارواح، فعال، متحرک و ایجادکننده تصوراتند در حالی که تصورات، جنبه انفعالی و غیرفعال دارند. برکلی با این مقدمات نتیجه می‌گرفت که ارواح افراد بشر دارای ظرفیت محدود هستند در حالی که خداوند، روح نامحدود و نامتعیین است. در نظام عقیدتی برکلی، همه چیز در همه احوال، بستگی به مشیت الهی دارد، بنابراین زنجیره‌های منظم و توانمند طبیعت برای هدایت انسان‌ها در امور زندگی ضرورت دارد. برکلی وجود درد یا آلام در جهان را برای رفاه و سعادت آدم، یک ضرورت واجب می‌داند. او بر این عقیده است که جامعیت ذهن به انسان امکان می‌دهد تا تأثیرات الهی را که در سراسر نظام طبیعت می‌درخشد، پذیرا گردد. وی در کتاب خود که به "اصول" معروف است به این نتیجه و درخواست می‌رسد که باید در مطالعات، منزلت اول را برای خداوند قائل شویم. او اعلام داشت که جهان واقعیت، جز در ذهن، وجود ندارد و تمام اشیای مادی، تنها وقتی وجود پیدا می‌کنند که ذهن آنها را تصور کند. برکلی گذشته از فلسفه، به جغرافیا، باستان‌شناسی و اقتصاد علاقه داشت و در هر یک از این رشته‌ها، تبحر و استادی خویش را به ثبوت رسانیده بود. او مسافرت‌های زیادی انجام داد و در سیر و سیاحت به تدوین آثاری در فلسفه دست زد که نظریه رؤیت، مبادی علم انسان و آب قطران از آن جمله‌اند. جورج برکلی سرانجام در 14 ژانویه 1753م در 68 سالگی درگذشت.